

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/61/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620201622
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7620201622.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom v C. D. XXX, zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Urban, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Uhrova 18 proti žalovaným: 1. E. F., nar. X.XX.XXXX, bytom v D. G., H., B. E. XXX, 2. B. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v I., prechodne bytom v J. H. D. XXX, obaja zastúpení SOUKENÍK – ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, o určenie, že dôvody vydedenia nie sú dané, o určenie neplatnosti časti závetu a o určenie neplatnosti vydedenia, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 9.2.2024 č.k. 1C/21/2020-488 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom uvedeným v záhlaví tohto rozhodnutia výrokom I. určil, že dôvody vydedenia žalobkyne uvedené poručiťkou B. F. G. I., nar. XX.X.XXXX, naposledy bydliskom C. XX, zomr. dňa 3.11.2018 v listine o vydedení spísanej formou notárskej zápisnice pod spisovou značkou N 564/2018, Nz 33173/2018 dňa 8.10.2018 nie sú dané. Výrokom II. určil, že závet poručiťky B. F. G. I., nar. XX.X.XXXX, naposledy bydliskom C. XX, zomr. dňa 3.11.2018, spísaný formou notárskej zápisnice pod spisovou značkou N 564/2018, Nz 33173/2018 dňa 8.10.2018, ktorým poručiťka vylúčila žalobkyňu z dedičstva po nej, je u žalobkyne v rozsahu, zodpovedajúcom žalobkyňi zo zákona pripadajúceho dedičského podielu, neplatný. Výrokom III. určil, že vydedenie žalobkyne a jej potomkov poručiťkou B. F. G. I., nar. XX.X.XXXX, naposledy bydliskom C. XX, zomr. dňa 3.11.2018 v listine o vydedení spísanej formou notárskej zápisnice pod spisovou značkou N 564/2018, Nz 33173/2018 dňa 8.10.2018, je neplatné. Výrokom IV. rozhodol, že žalobkyňa má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozhodol tak v poradí druhým rozsudkom, ktorým vyhovel žalobe žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že dôvody vydedenia, ktoré uviedla poručiťka B. F., jej matka v liste o vydedení nie sú dané, určenia neplatnosti časti závetu, spísaného touto poručiťkou a tiež určenia neplatnosti vydedenia.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa žalobu oprela o tvrdenie, že dôvod vydedenia uvedený poručiťkou v listine o vydedení, ktorou ju poručiťka vydělila ako jednu zo zákonných dedičov ako jej dcéru, nie sú dané. Žalobkyňa má za to, že dôvody uvedené v listine o vydedení sú len fingované. Poručiťka za života previedla všetok svoj majetok na žalovaného v 1. rade a v čase spísania listiny o vydedení viedla so žalobkyňou dva spory, ktorými sa domáhala vrátenia daru a určenia vlastníckeho práva. Listinou o vydedení si chcela len poistiť, že v prípade úspechu v

týchto sporoch nebude mať žalobkyňa na nehnuteľnosti, ktoré sa stali predmetom týchto konaní nárok, čo nevedela dosiahnuť úkonmi za svojho života. Vzťahy medzi ňou a poručiiteľkou boli dobré, pričom žili v susedných rodinných domoch so spoločným dvorom. O matku sa starala vždy keď potrebovala pomoc, túto pomoc jej poskytla aj keď o to požiadala. Keď poručiiteľka spadla a mala zlomenú chrbticu, v nemocnici ju navštevovala z troch detí výlučne žalobkyňa. Privolala jej záchranku keď potrebovala pomoc, po operácii osobne poručiiteľke pichala injekcie do brucha. Bola ju navštíviť po operácii kolena v Košiciach a jej priateľ ju doviezol autom z nemocnice domov. Na požiadanie jej robila nákupy, nosila lieky. Nikdy pomoc neodmietla. Poručiiteľke pomáhali aj dvaja synovia žalobkyne. Vzťahy sa narušili až v polovici roka 2016 po tom, čo poručiiteľka začala vyvolávať spory medzi nimi. Poručiiteľka odstavila žalobkyňu od pitnej vody, zabránila jej v prístupe k spoločnému WC, bránila jej v inštalácii suchého WC. Poručiiteľka začala ignorovať žalobkyňu a jej deti, prestala sa s nimi rozprávať, neodpovedala na pozdrav. Neskôr vyvolala dva spory vedené pred Okresným súdom Spišská Nová Ves. Žalobkyňa bola voči poručiiteľke pasívna, verila, že poručiiteľka s provokáciami a vyvolávaním konfliktov časom prestane. Poručiiteľka neskôr sama vyhlásila, že nechce, aby ju žalobkyňa navštevovala a pokusy o komunikáciu ignorovala. Žalobkyňa pritom nedala poručiiteľke príčinu, aby sa takto k nej správala.

4. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci v zmysle § 137 C.s.p., § 469a ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2, § 477 Občianskeho zákonníka, berúc do úvahy právny názor odvolacieho súdu vyslovený v uznesení zo dňa 20.9.2023 sp.zn. 9Co/106/2022, ktorým bol zrušený skorší rozsudok súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, preto jej vyhovel.

5. V prvom rade sa súd prvej inštancie zaoberal tým, či žalobkyňa má na požadovanom určení naliehavý právny záujem v zmysle § 137 C.s.p. a dospel k záveru, že tento vyplýva z výroku uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 9D/179/2018, ktorým bola žalobkyňa odkázaná na podanie žaloby o určenie, že dôvody vydedenia žalobkyne uvedené poručiiteľkou nie sú dané. Týmto je daná aj aktívna legitímácia žalobkyne a pasívna legitímácie žalovaných, ktorí sú súrodencami žalobkyne a dedičmi po poručiiteľke B. F..

6. Vychádzajúc z obsahu listiny o vydedení súd prvej inštancie zistil, že poručiiteľka ako dôvod vydedenia uviedla, že žalobkyňa sa o ňu v hrubom rozpore s dobrými mravmi nestarala v starobe a chorobe, zatiaľ čo poručiiteľka sa o žalobkyňu a jej deti v minulosti viac ako 20 rokov starala, že žalobkyňa už vyše dvoch rokov o poručiiteľku neprejavuje záujem. V súčasnosti ani nevie (žalobkyňa), že je (poručiiteľka) ťažko chorá, ani sa na to len neopýta, hoci videla ako ťažko sa premiestňovala z motorového vozidla o bariách, nakoľko ju pritom fotila, a videla to aj na kamerových záznamoch. V súčasnosti (v čase spísania závetu a listiny) sa o poručiiteľku starajú len jej dve deti B. a E., ktorí obaja bývajú ďaleko od domova. Janka v Galante a Štefan v Kladne, no zariadili si to tak, aby sa o ňu postarali. A. K. ju namiesto pomoci po príchode od lekára fotila cez okno aj so svojím druhom, ktorý sa k nej nastáhoval pred dvoma rokmi, p. L. B., nar. XX.XX.XXXX. Obaja jej posledné dva roky neustále robia naprieky, natáčajú si ju, fotia, robia na ňu grimasy, no nič jej nepomohli. Druh jej dcéry, pán B. sa jej tiež po návrate z liečenia vyhrážal, že načo sa sem vrátila, keď tu nič nevlastní, a že za chvíľu aj tak bude po nej. Vtedy ani nevedela, aký je jej zdravotný stav vážny, no trpela okolnosťami, ktoré sa každý deň diali na dvore, keď nebol doma jej syn, alebo dcéra B.. Dokonca sa bála priviesť k sebe domov akúkoľvek návštevu, pretože oni si každého fotili, natáčali, vyhrážali sa mu, nadávali na neho. Napríklad aj na elektrikárov, keď k nim prišli opraviť elektrinu. Dcéra A. K., G. F. dokonca dňa 04.01.2008 napadla rodinného priateľa pána M. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom C. XX, keď poručiiteľke v zime prišiel pomôcť a išiel do stodoly pre drevo na kúrenie, o čom je aj zápis na Okresnom riaditeľstve policajného zboru v Spišskej Novej Vsi, odbore poriadkovej polície. Ju by nikdy nenapadlo vôbec sa opýtať či poručiiteľke netreba s niečím pomôcť. S dcérou A. K. po neustálej tyranii začala aj spor o vrátenie daru, keď zistila, že dom, ktorý jej dovolili užívať, medzičasom v rámci kolaudačného konania, ktorého sa nezúčastnila, napísala na seba. Z uvedeného dôvodu dokonca s A. K. viedla poručiiteľka v čase spísania závetu a listiny dva spory, v ktorých bola poručiiteľka žalobkyňou a ona žalovanou, pričom ide o nasledovné konania:

- o vrátenie daru, ktorým je spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam evidovaným v k.ú. C., evidovaným na liste vlastníctva č. 609, pričom ide o pozemok, parcela reg. „C“ Č. 334/1 o výmere 176 m², spoločne s jeho príslušenstvom, studňou a pozemok, parcela reg. „C“ 334/4 o výmere 33 m² spoločne s jeho príslušenstvom, hospodárskou budovou bez súpisného čísla (sypancom). Konanie je vedené práve z dôvodu, že sa A. K., spoločne s jej druhom, voči poručiiteľke správajú v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Začali si nárokovať na stodolu, ktorú celý život užívala na uskladnenie dreva a zablokovali jej do nej vstup, ktorý sa vždy využíval, pričom bola nútená využívať zadný vstup, kde bol nebezpečný

zostup, hoci vedia, že má problémy s chrbticou a ťažko sa jej chodí. Zakázali vnukom komunikovať s poručiťkou a títo ju vôbec nenavštevujú, hoci bývajú len o dva metre od nej. Nikdy jej nepomohli ani len s drevom, či s nákupmi, a už vôbec nie s odvozom napr. k lekárovi, na liečenie; či do mesta.

- o určenie vlastníckeho práva k domu (toho času súpisné číslo 123, a k stodole, ktorá sa nachádza na pozemku, pare. reg. „C“ č. 334/3), ktorý A. K. nikdy nevlastnila a poručiťka bola v domnienke, že v ňom len býva, ale ona ho zdedila v dedičskom konaní po jej nebohom manželovi, na základe osvedčenia o dedičstve 8D/207/2010-43, 1Dnot 304/2010 zo dňa 27.04.2011, v zmysle ktorého mala zdediť nielen rodinný dom č. 42, ale i príslušenstvo k nemu. A. K. síce so súhlasom súrodencov tento dom toho času užívala, avšak za podmienky, že sa doživotne postará o poručiťku - jej matku, čo nespĺnila. Na dome A. len vykonala nejakú rekonštrukciu a skolaudovala ho na svoje meno, bez jej prítomnosti na miestnych zisťovaniach v kolaudačnom konaní.

Tento stav fakticky trvá dva roky. Jej dcéra A. K., G. F., nemá záujem o jej osobu, preto má za to, že nie je morálne, aby bola jej dedičom. V listine o vydedení poručiťka určila, že dôsledky vydedenia sa vzťahujú aj na potomkov žalobkyne. Závetom odkázala všetok svoj majetok žalovanému v 1. rade a žalovanej v 2. rade, každému z nich rovnakým dielom.

6. Vychádzajúc z listiny o vydedení vyvodil, že poručiťka dôvody vydedenia žalobkyne založila na dôvodoch vyplývajúcich z ust. § 469a ods. 1 písm. a/, b/ Občianskeho zákonníka, podľa ktorého môže poručiťka vydediť potomka, ak v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiťkovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch. Rovnako to môže poručiťka urobiť vtedy, ak potomok o poručiťka trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať.

7. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že listina o vydedení nebola spochybnená z hľadiska formálnych a materiálnych náležitostí, preto dokazovanie zameral na jej obsahové náležitosti z hľadiska existencie danosti dôvodov vydedenia, vyplývajúcich z ust. § 469a ods. 1 písm. a/, b/ Občianskeho zákonníka, uvedených poručiťkou.

8. Z dokazovania na súde prvej inštancie vykonaného listinnými dôkazmi, výpoveďami strán sporu a svedeckými výpoveďami súdu prvej inštancie vyplynulo, že v rozhodnom období (posledné dva roky pred spísaním závetu a listiny o vydedení dňa 8.10.2018 poručiťkou) vzťahy medzi žalobkyňou a jej matkou – poručiťkou boli narušené, čoho dôkazom sú aj prebiehajúce súdne spory vedené na podnet poručiťky na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 2C/44/2017 a 11C/44/2017 voči žalobkyňi.

9. Predmetom konania vedeného pod sp.zn. 2C/44/2017 bolo vrátenie daru, pričom žalobu podala dárkyňa – poručiťka B. F. voči A. B., svojej dcére (žalobkyňa v našom konaní). Súd prvej inštancie žalobu žalobkyne – poručiťky, ktorej právnyimi nástupcami sa stali B. E. a E. F. (žalovaní v našom konaní) zamietol a Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 22.8.2023 sp.zn. 2Co/133/2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Súd v tomto konaní s poukazom na § 630 Občianskeho zákonníka skúmal, či v danom prípade nastali zákonné dôvody zo strany dárkyne (poručiťky) domáhať sa vrátenia daru voči obdarovanej (žalobkyňi v našom konaní) z dôvodu, že obdarovaná sa k nej alebo členom jej rodiny mala správať tak, že hrubo porušovala dobré mravy. V tomto konaní súd konštatoval, že medzi poručiťkou a žalovanou dochádzalo pravidelne pri vzájomných stretnutiach k spoločensky nežiadúcej vzájomnej komunikácii, ktorú však nemožno spravodlivo a objektívne kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov zo strany žalovanej, ktoré umožňuje v zmysle ust. § 630 Občianskeho zákonníka domáhať sa vrátenia daru. Z týchto dôvodov súd žalobu právoplatne zamietol.

10. Po zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov dospel súd prvej inštancie k záveru, že dôvody vydedenia tak, ako tieto boli uvedené poručiťkou v listine o vydedení jednak neboli preukázané, alebo svojou intenzitou správania sa žalobkyne voči poručiťke nenapĺňajú zákonné požiadavky vyplývajúce z ust. § 469a ods. 1 písm. a/, b/ Občianskeho zákonníka, pre ktoré by mohol poručiťka svojho potomka vydediť. Niektoré z dôvodov uvedených poručiťkou smerovali voči manželovi žalobkyne, preto pre posúdenie dôvodnosti právneho úkonu vydedenia a závetu sú irelevantné.

11. V súvislosti s dôvodom vydedenia vyplývajúcim z ust. § 469a ods. 1 písm. a/ Občianskeho zákonníka, teda neposkytnutie pomoci za podmienok tam uvedených súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa nemala v rozhodnom období vedomosť o vážnosti zdravotného stavu poručiťky. Súd prvej inštancie ustálil, že výsledky vykonaného dokazovania svedčia o tom, že poručiťka nebola odkázaná na pomoc v starobe a chorobe na žalobkyňu. Poručiťke, alebo jej B. K. v rozhodnom období poskytoval pomoc jej

priateľ p. B. a tiež ďalšie jej dve deti – žalovaní, pričom žalovaný v 1. rade sa písomne zaviazal postarať sa o svoju matku (poručiťku) v darovacej zmluve zo dňa 28.5.2016, ktorou mu poručiťka ako daryňa darovala nehnuteľnosti v jej výlučnom vlastníctve. Tvrdenia žalovaného v 1. rade o existujúcom ústnom záväzku žalobkyne postarať sa o svoju matku – poručiťku v konaní neboli preukázané. O takomto záväzku nesvedčí žiaden listinný dôkaz a nesvedčí o ňom ani žiaden iný dôkaz vykonaný v konaní. Naopak, písomný záväzok žalovaného v 1. rade vyplývajúci z darovacej zmluvy zo dňa 28.5.2016 postarať sa o svoju matku – daryňu podľa názoru súdu prvej inštancie skôr svedčí o pravdivosti tvrdení žalobkyne o tom, že k takejto povinnosti postarať sa o poručiťku sa nezaviazala. Samotná okolnosť, kedy sa žalobkyňa o chorobe matky dozvedela, teda či sa tak stalo pred jej pohrebom alebo až po pohrebe, a či sa o týchto okolnostiach hovorilo v krčme 2 mesiace pred smrťou poručiťky je podľa názoru súdu prvej inštancie pre daný spor irelevantné, pretože ide o obdobie po spisani listiny o vydedení.

12. Pokiaľ ide o dôvod vydedenia vyplývajúci z ust. § 469a ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka, t.j. neprejavovanie opravdivého záujmu potomka o poručiťka súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že v rozhodnom období vzťahu medzi žalobkyňou a jej matkou – poručiťkou neboli harmonické, bolo tomu tak od mája 2016, kedy spolužitie na jednom dvore sa stalo konfliktným. Išlo však o vzájomné konflikty a hádky, do ktorých sa zapájali navyše aj žalovaní 1/, 2/ (súrodenci žalobkyne) a tiež priateľ poručiťky p. B. a manžel žalobkyne p. B.. Nebolo pochýb o tom, čo nakoniec vyplynulo aj z výsledkov dokazovania v konaní vedenom pred Okresným súdom Spišská Nová Ves pod sp. zn. 2C/44/2017, že žalovaná sa nezdravila svojej matke, nerozprávala sa s ňou, avšak išlo o konanie vzájomné, teda o určitý spôsob komunikácie medzi žalobkyňou a poručiťkou vzhľadom na situáciu v rodine. V tej súvislosti súd prvej inštancie zistil, že v máji 2016 poručiťka odpojila žalobkyňu od vody, čím ju chcela potrestať za to, že nebola spokojná s výberom jej partnera. V tomto zmysle sa vyjadrila aj nebohá B. F., keď vo svojej výpovedi uviedla, že žalobkyňu odstavila od pitnej vody, keďže pri privádzaní vody darling hučal a žalobkyňa napriek jej upozorneniam tento darling používala aj v neskorých nočných hodinách, čím ju rušila a z tohto dôvodu nemohla spať. Nakoľko túto situáciu poručiťka nevedela vyriešiť inak, žalobkyňu odpojila od vody, kým sa nedohodnú. Z týchto dôvodov žalobkyňa zamedzila poručiťke vstup do stodoly, v ktorej mala uskladnené drevo na kúrenie. Výsledkom týchto nehôd bolo uzavretie dohody o užívaní nehnuteľnosti medzi žalobkyňou a poručiťkou dňa 13.6.2016, v ktorej sa žalobkyňa okrem iného zaviazala umožniť poručiťke bez akýchkoľvek obmedzení užívať stodolu a prístup k uskladnenému drevu. Z dôkazov vykonaných pred súdom prvej inštancie, ale aj v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/44/2017 súdu prvej inštancie vyplynulo, že od mája 2016 žalobkyňa už nerobila poručiťke nákupy, keďže nebola o to požiadaná. Žalobkyňa sa vyjadrila v tom zmysle, že jej matka – poručiťka odmietala jej pomoc, pričom k tomu nemala žiadne dôvody a súčasne prestala aj ich vzájomná komunikácia.

13. Tieto skutočnosti potvrdil aj svedok A. K. a manžel žalobkyne L. B.. Takýto záver vyplýva aj z výpovede poručiťky v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/44/2017, ktorá na pojednávaní dňa 18.1.2018 uviedla, že v lete 2016 začal za žalobkyňou chodiť jej partner z Anglicka L. B., ktorý sa k nej v októbri 2016 aj sťahoval. Poručiťka uviedla, že „odkedy prišiel pán B., nemám pokoj a trvám na tom, že všetko sťahujem späť, ja chcem mať pokoj. Čo robia vo vzťahu k mojej osobe je neznesiteľné – kamera, telefón, fajčí vonku, smrad je na dvore, som obmedzovaná v pohybe po dvore, dcéra mi s ničím nepomôže“.

14. Súd prvej inštancie tak vyvodil, že nezáujem žalobkyne o matku, poručiťku bol v značnej miere ovplyvnený správaním samotnej poručiťky – neb. B. F.. Neposkytovanie pomoci zo strany žalobkyne preto vyhodnotil ako nezavinené neprejavovanie kvalifikovaného záujmu.

15. Pokiaľ ide o výpoveď svedkyne p. G. súd prvej inštancie uviedol, že táto nemala bezprostredné informácie o príčinách nezhôd medzi žalobkyňou a jej matkou, išlo o informácie sprostredkované, preto na jej výpoveď neprihliadol.

16. Pokiaľ ide o výpoveď svedka A. K., ktorý sa vyjadril, že nemal vedomosť o zdravotnom stave matky žalobkyne, táto bola potvrdená výpoveďou žalovaného, ktorý uviedol, že neinformoval žalobkyňu o zdravotnom stave matky. V tej súvislosti vypovedal aj svedok L. B., ktorý uviedol, že spolu so žalobkyňou pomáhali poručiťke, ktorá ich pomoc začala odmietaať po r. 2016. Keďže to k ničomu nevedlo, prestali s tým.

17. Pokiaľ ide o svedkov M. B., N. G. (navrhnutí žalovanými), A. K. a L. B. (navrhnutí žalobkyňou) súd tieto výpovede vyhodnotil tak, že vypovedali v prospech strany, ktorá navrhla ich vypočutie.

18. Na záver súd prvej inštancie uviedol, že podľa jeho názoru spúšťačom nedorozumení medzi žalobkyňou a jej matkou bol vzťah žalobkyne a jej priateľa, toho času manžela – p. B., v dôsledku čoho došlo k narušeniu vzťahov medzi nimi. Podľa názoru súdu prvej inštancie nezhody medzi žalobkyňou a poručiteľkou boli takého charakteru, že do budúcnosti k ich zlepšeniu by nedošlo, keďže p. L. B. sa stal manželom žalobkyne.

19. Na základe týchto úvah dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, preto jej v celom rozsahu vyhovel.

20. O trovách konania rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. vychádzajúc zo zásady úspechu a žalobkyňi priznal plnú náhradu trov konania voči žalovaným.

21. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie žalovaní z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/, f/, g/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhli, aby rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a prizná žalovaným náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Vytkli súdu prvej inštancie jeho nesprávny záver, že v danom prípade je irelevantné, kedy sa žalobkyňa dozvedela o zlom zdravotnom stave poručiteľky, keďže malo ísť o obdobie po spísaní listiny o vydedení. Podľa názoru žalovaných svedok A. K. potvrdil, že o chorobe poručiteľky sa žalobkyňa dozvedela dávno pred spísaním notárskej zápisnice, čo znamená, že žalobkyňa klamala, keď uviedla, že o chorobe sa dozvedela až po pohrebe poručiteľky. Žalobkyňa v tomto konaní a ani v konaní vedenom pod sp.zn. 2C/44/2017 nikdy nespochybnila, že rukopisy predložené žalovanými písala poručiteľka. Skutočnosti, ktoré žalobkyňa nepoprela je potrebné považovať za nesporné. Za arbitrárne a zavádzajúce je potrebné považovať konštatovanie súdu, že poručiteľka nebola odkázaná na pomoc v chorobe a starobe na žalobkyňu. Poručiteľka v konaní vedenom pod sp.zn. 2C/44/2017 uviedla, že žalobkyňa sa mala vyjadriť: „som tu nezostala preto, aby som ti robila slúžku a nemám písomne v darovacej zmluve uvedené, že sa mám o teba starať“. Pred E. a B. (žalovaní) sa poručiteľka vyjadrila, že „v dome so súp. č. XXX môže žalobkyňa bývať a keď bude niečo potrebovať na starosť, že jej pomôže. Žiaľ bohu bolo to len ústne. Stále mi dcéra vykrikuje, že nemám tam čo robiť, že nemajú tam čo obit' iní, teda priateľ a deti, zakazovala chodiť po dvore svojej sestre, ktorá prišla s priateľkou, aj bratovi E.. Priateľ žalobkyne položil otázku „načo chodíš do kostola“, a žalobkyňa z okna zakričala „chodí tam jazyk vyvaľovať“. Navyše aj v notárskej zápisnici (strana 2) sama poručiteľka uvádza, že žalobkyňa so súhlasom súrodencov dom užívala, avšak za podmienky, že sa doživotne postará o mňa, jej matku, čo nespĺnila... Z vyššie uvedeného vyplýva, čo súd prvej inštancie neposúdil, že žalobkyňa prevzala na seba ústny záväzok doopatrovať svoju mamu – poručiteľku, teda poskytovať jej potrebnú pomoc v chorobe a starobe. Túto skutočnosť potvrdili aj žalovaní a svedkyňa p. G.. Pokiaľ poručiteľka uzavrela podobný záväzok o doopatrovaní aj so žalovaným v 1. rade to neznamena, že skorší ústny záväzok žalobkyne zanikol. Poručiteľka síce na pojednávaní dňa 18.1.2018 sp.zn. 2C/44/2017 uviedla: „viac som žalovanú nežiadala o pomoc, pretože sa ku mne neozývala, nekomunikovala, keď som sa aj ja ozvala, od žalovanej som odpoveď nedostala. Ešte zakazuje aj svojim deťom, aby sa ku mne ako k babke ozývali“, z toho vyplýva, že poručiteľka neodmietla pomoc od žalobkyne, ale žalobkyňa jej žiadnu pomoc neposkytovala a svoju matku ignorovala. Skutočnosť, že poručiteľke nepomáhajú ani s drevom, ani s nákupmi potvrdila aj žalobkyňa pri svojej odpovedi na pojednávaní dňa 30.3.2022. Poukázali na nevierohodnosť svedka p. B., preto na túto výpoveď súd nemal prihliadať. Navyše p. B. sa k žalobkyňi prisťahoval až v októbri 2016. Nestotožnili sa so záverom súdu prvej inštancie uvedeným v bode 85 rozsudku, keďže ním popísané vzťahy medzi poručiteľkou a žalobkyňou nemožno subsumovať pod bežný spôsob komunikácie. Zo strany žalobkyne boli na adresu poručiteľky (po období 05/2016) použité slovné ataky, nadávky, urážky, vyhadzovanie z dvora, domu. Žalobkyňa o svoju matku stratila definitívny záujem, ktorý do smrti ani neprejavovala. Stalo sa tak napriek tomu, že ústnym záväzkom sa zaviazala poskytovať matke pomoc v chorobe a starobe. Už pred spísaním notárskej zápisnice mala vedomosť, že poručiteľka je ťažko chorá. Nestotožňujú sa s tým, že by nezaujem žalobkyne o matku bol ovplyvnený správaním samotnej poručiteľky, ako nesprávne konštatoval súd prvej inštancie v bode 94 rozsudku. Skutočnosť, že poručiteľka odpojila žalobkyňu od vody bola dôsledkom toho, že žalobkyňa púšťala vodu vo večerných hodinách, v dôsledku čoho hučal darling a poručiteľku to rušilo v spánku. Predtým žalobkyňu poprosila, aby od takého konania upustila. Poručiteľke nie je možné pričítať, že znemožnila žalobkyňi vstup do dvora, keďže toho času bol vlastníkom nehnuteľnosti žalovaný v 1. rade. Dôvodom, prečo sa žalobkyňa začala nežiadať správať voči svojej matke, nebol p. B., ale skutočnosť, že sa

dozvedela o tom, že poručiiteľka dom so súp. č. XX v k.ú. C. darovala svojmu synovi (žalovanému v 1. rade). Odvtedy žalobkyňa začala vykrikovať svojej mame, na čo tam prišla, že tam nič nemá, že všetko dala bratovi... Žalobkyňa nebránila žiadne objektívne okolnosti pomáhať poručiiteľke. Poručiiteľka takúto pomoc skutočne potrebovala a bola na ňu odkázaná (trpela zdravotnými problémami, potrebovala chodiť k lekárom a pod.). Pred smrťou sa stala ležiacou pacientkou. Žalobkyňa neuviedla ani jeden prípad, kedy by poručiiteľka výslovne uviedla, že pomoc od nej odmieta. Preto nie je daný dôvod vydedenia uvedený v § 469a ods. 1 písm. a/ Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k dôvodu vyplývajúcejmu z ust. § 469a ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka žalovaní uviedli, že sama žalobkyňa pri výsluchu dňa 30.3.2022 uviedla, že za posledné 2 roky pred smrťou matku nenavštívila. Potvrdila tak, že o svoju mamu dlhodobo, nepretržite a trvalo nejavila žiaden opravdivý záujem, pričom od nej bývala len 3 m cez dvor a videla, že jej zdravotný stav sa rapidne zhoršuje. Dokonca zakázala aj svojim synom, aby sa zdravili babke. H. sa odmietla s poručiiteľkou rozprávať, ignorovala ju, pričom keď sa poručiiteľka k nej prihovarila a niečo od nej chcela, odvrkla jej s uštipačnými poznámkami a urážkami na jej adresu. Nestotožňujú sa so záverom súdu prvej inštancie, že poručiiteľka v značnej miere prispela k tomu, že medzi ňou a žalobkyňou neexistoval skutočný vnútorný, resp. citový vzťah. Konanie vedené pod sp.zn. 11C/44/2017 začalo dňa 27.6.2017 a konanie vedené pod sp.zn. 2C/44/2017 začalo dňa 12.9.2017, teda oveľa neskôr ako sa žalobkyňa začala správať nežiaduco voči svojej matke. V týchto konaniach sa poručiiteľka domáhala len svojich práv vo vzťahu k žalobkyňi. Navyše v konaní vedenom pod sp.zn. 11C/44/2017 sa právoplatne potvrdilo, že stodola patrila poručiiteľke a že dom so súp. č. 123 si žalobkyňa privlastnila a zapísala na svoje meno neoprávnene. Vytkli súdu prvej inštancie, že rozsudok je arbitrárny (svojvoľný), že výsledky vykonaného dokazovania nemajú oporu v skutkových záveroch súdu prvej inštancie. Súd upriamil pozornosť len na žalobkyňu, jej syna A. K. a manžela p. B., teda konal izolovane, len v prospech žalobkyne. Nezaoberal sa výsluchmi žalovaných, výsluchmi poručiiteľky z iných konaní a svedeckou výpoveďou p. G.. Rozsudok je nepreskúmateľný, nakoľko závery súdu sú len opisné a prebraté vo väčšine z konania vedeného pod sp.zn. 2C/44/2017, pričom tam sa posudzoval iný predmet konania. Žalobkyňa bola dôvodne poručiiteľkou vydedená, preto je platný aj závet poručiiteľky.

22. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla potvrdiť rozsudok ako vecne správny. Uplatnila náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaní v odvolaní len účelovo hyperbolizujú predchádzajúce tvrdenia, ktoré boli žalobkyňou popreté. Svedok p. K. hovoril len o tom, o čom sa hovorilo v krčme, že poručiiteľku priviezla sanitka a nie o konkrétnej diagnóze. V čase spísania listiny o vydedení žalobkyňa nemala vedomosť o tom, že poručiiteľka je chorá. Žalovaní poukazujú na časové obdobie, ktoré je pre konanie irelevantné. Svoje vyjadrenia len hyperbolizujú. Poručiiteľka zvládala bežné životné situácie a venovala sa aj práci v záhradke. Údajné zápisky poručiiteľky súd vyhodnotil ako nedôveryhodné dôkazy. S týmito zápiskami sa zjavne manipulovalo a nebolo preukázané, že ich písala poručiiteľka. Navyše vznikli po spísaní listiny o vydedení, keď sa poručiiteľka dostala do dôkaznej núdze po podaní iných žalôb. Žalobkyňa tvrdenia uvedené v zápiskoch opakovane poprela a poukazovala na ich vady. Tvrdenia poručiiteľky o tom, že žalobkyňa jej mala niečo vykrikovať poprela a tieto sa ani nepreukázali. Žalovaní sa spoliehajú na neustále opakovanie nepravdivých a vymyslených tvrdení, ktoré boli správne vyhodnotené súdom prvej inštancie ako nepreukázané. V prvom rade žalovaný 1/ sa písomne zaviazal poskytnúť poručiiteľke starostlivosť a opateru. Táto skutočnosť vylučuje odkázanosť poručiiteľky na pomoc žalobkyne. Žalobkyňa nikdy neprevzala záväzok „doživotne sa postarať“ o poručiiteľku. A už vôbec to nebolo preto, aby mohla užívať stavbu so súp. č. 123. Všetky tieto skutočnosti žalobkyňa v priebehu konania poprela, keďže nemajú ani vnútornú logiku. Žalobkyňa začala nehnuteľnosť so súp. č. 123 užívať cca 30 rokov pred podaním žalôb zo strany poručiiteľky, kedy poručiiteľka žiadnu pomoc nepotrebovala, mala vlastnú domácnosť. Nehnuteľnosť so súp. č. 123 postavila a zveľadila sama. Poručiiteľka ignorovala žalobkyňu a jej synov napriek pokusom o komunikáciu.

23. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalovaných bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom v ust. § 379 a § 380 C.s.p., z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené.

24. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 11.6.2025 o 9.45 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 210/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 5.6.2025 na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

25. Žalovaní v odvolaní namietajú odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ C.s.p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

26. Odvolací súd po preskúmaní odvolania zistil, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

27. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Nedopustil sa nesprávneho procesného postupu, ktorým by znemožnil strane uskutočňovať jej patriace procesné práva, konanie netrpí vadou, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rozsudok nie je dani nepreskúmateľný, keďže súd rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p., keď jeho odôvodnenie dáva odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá štruktúre odôvodnenia tak, ako má na mysli spomínané zákonné ustanovenie. Nemožno prisvedčiť odvolateľom, že by odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa súd nevyporiadal s tvrdeniami nimi uvedenými, resp. len opisoval závery súdu prebraté z konania vedeného pod sp.zn. 2C/44/2017.

28. Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

29. K dôvodom uvedeným v napadnutom rozsudku a k odvolacím námietkam žalovaných odvolací súd dopĺňa nasledovné:

30. Vychádzajúc z obsahu listiny o vydedení, spísanej formou notárskej zápisnice dňa 8.10.2018 je zrejmé, že poručiiteľka vydedila žalobkyňu z dôvodov podľa § 469a ods. 1 písm. a/, b/ Občianskeho zákonníka, pričom poručiiteľka časovo a vecne iniciovala dôvody spísania listiny o vydedení ku dňu 8.10.2018 a k obdobiu mu predchádzajúcemu, ktoré špecifikovala na obdobie „vyššie dvoch rokov späťne“, preto správne súd prvej inštancie zameral dokazovanie na skúmanie tohto rozhodného obdobia (viac ako dva roky späťne pred spísaním závetu dňa 8.10.2018), a teda či dôvody vydedenia uvedené v tejto listine poručiiteľkou sú dané a tiež, či poručiiteľka bola odkázaná v rozhodnom čase pred spísaním listiny o vydedení žalobkyne na jej pomoc a či žalobkyňa zavinila svojim správaním odmietavý postoj poručiiteľky voči nej.

31. Správne postupoval súd prvej inštancie, pokiaľ sa zaoberal jednotlivými dôvodmi vydedenia uvedenými v notárskej zápisnici zo dňa 8.10.2018 sp.zn. N 564/2018, Nz 33173/2018, v ktorej poručiiteľka uviedla, že žalobkyňa sa o ňu v hrubom rozpore s dobrými mravmi nestala v starobe a chorobe, zatiaľ čo ona sa o ňu a jej deti starala v minulosti viac ako 20 rokov, že už vyššie dvoch rokov neprejavuje o ňu záujem. V súčasnosti ani nevie (žalobkyňa), že je (poručiiteľka) ťažko chorá, ani sa na to len neopýta, hoci videla ako ťažko sa premiestňovala z motorového vozidla o barlách, nakoľko ju pritom fotila a videla to aj na kamerových záznamoch. V súčasnosti sa o ňu starajú jej dve deti – B. a E., ktorí obaja bývajú ďaleko od domova. Žalobkyňa namiesto pomoci po príchode od lekára fotila cez okno aj so svojim druhom, ktorý sa k nej nasťahoval pred dvoma rokmi p. L. B.. Obaja jej posledné dva roky neustále robia naprieky, natáčajú si ju, fotia, robia na ňu grimasy, no nič jej nepomohli. Druh jej dcéry, p. B. sa jej tiež po návrate z liečenia vyhrážal, že na čo sa sem vrátila, keď tu nič nevlastní, a že za chvíľu aj tak bude po nej. Vtedy ani nevedela, aký je jej zdravotný stav vážny, no trpela okolnosťami, ktoré sa každý deň diali na dvore, keď nebol doma jej syna alebo dcéra B.. Dokonca sa bála príviesť k sebe domov akúkoľvek návštevu, pretože oni si každého fotili, natáčali, vyhrážali sa mu, nadávali na neho. Napr. aj na elektrikárov, keď k nim prišli opraviť elektrinu. Dcéra A. napadla rodinného priateľa p. M. B., keď poručiiteľke v zime prišiel pomôcť a išiel do stodoly na drevo na kúrenie, o čom je aj zápis na OO PZ v Spišskej Novej Vsi. Ju by nikdy nenapadlo vôbec sa opýtať, či poručiiteľke netreba s niečím pomôcť. S dcérou A. po neustálej tyranii začala aj spor o vrátenie daru, keď zistila, že dom, ktorý jej dovolili užívať, medzičasom v rámci kolaudačného konania, ktorého sa zúčastnila, napísala na seba. S dcérou A. v čase spísania závetu a listiny vedie dva spory o vrátenie daru a o určenie vlastníckeho

práva. Tento stav fakticky trvá dva roky. Jej dcéra A. nemá záujem o jej osobu, preto má za to, že nie je morálne, aby bola jej dedičom.

32. Ako už konštatoval odvolací súd vo svojom skoršom rozhodnutí, ktorým bol zrušený prvý rozsudok súdu prvej inštancie, skutková podstata § 469a ods. 1 písm. a/ Občianskeho zákonníka predpokladá neposkytnutie pomoci poručiteľovi v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch, potrebnosť takejto pomoci a zároveň rozpor takehoto správania potomka (spočívajúceho v neposkytnutí potrebnej pomoci) s dobrými mravmi, teda rozpor s etickými a kultúrnymi pravidlami všeobecne uznávanými v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Skúmanie týchto predpokladov musí byť posudzované so zreteľom na všetky zistené okolnosti konkrétneho prípadu. Musí byť napr. brané do úvahy nielen to, či pre toho, kto bol poručiteľom vydedený, bolo objektívne možné pomoc v danej dobe poručiteľovi poskytnúť a či potrebná pomoc nebola poručiteľom bezdôvodne odmietaná, ale aj to, aký bol vzťah poručiteľa a vydedeného potomka od jeho vzniku, t.j. od narodenia potomka (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 123/2009).

33. Skutková podstata § 469a ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka zase predpokladá absenciu prejavu skutočného záujmu potomka o poručiteľa. V tomto smere je potrebné považovať za významné, či vzťah medzi poručiteľom a potomkom mal charakter skutočného vnútorného vzťahu a nielen predstieraného, formálneho. Existenciu takehoto kvalifikovaného vzťahu možno vyvodiť z rozličných vonkajších prejavov, napr. z osobného, prípadne písomného styku, zo vzájomnej starostlivosti potomka a poručiteľa a pod., pričom pri posudzovaní otázky, či existuje dôvod vydedenia v tomto ustanovení uvedený, nemožno opomenúť ani konkrétne možnosti dediča prejavovať takýto záujem a tiež okolnosti, za ktorých k vydedeniu došlo, najmä, či zo strany potomka nejde o nezavinené neprejavovanie takehoto kvalifikovaného záujmu. Tento dôvod vydedenia totiž vyžaduje, aby neprejavovanie opravdivého záujmu bolo potomkom zavinené, nestačí len samotná existencia takehoto stavu. Záujem, ktorý by potomok mal o poručiteľa prejavovať, treba posudzovať s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu. Pokiaľ je skutočnosť, že potomok trvale neprejavuje o poručiteľa opravdivý záujem dôsledkom toho, že poručiteľ neprejavuje záujem o potomka, nemožno bez ďalšieho uzavrieť, že by neprejavovanie tohto záujmu potomkom mohlo byť dôvodom na jeho vydedenie. O neprejavovanie opravdivého záujmu o poručiteľa v zmysle tohto ustanovenia sa nejedná v prípade, ak nezáujem potomka bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiteľom (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo 173/1996).

34. Správne súd prvej inštancie zameral dokazovanie na preskúmanie jednotlivých dôvodov vydedenia, uvedených poručiteľkou v listine o vydedení z hľadiska aplikácie ust. § 469a ods. 1 písm. a/, b/ Občianskeho zákonníka na daný prípad.

35. Súdu prvej inštancie nemožno vytknúť, že by nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 191 C.s.p.

36. Hodnotenie dôkazov, tak ako má na mysli spomínané zákonné ustanovenie je činnosťou súdu, v rámci ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich hodnovernosti, pravdivosti, zákonnosti a dôležitosti. Zo znenia ust. § 191 C.s.p. vyplývajú základné pravidlá, podľa ktorých súd pristupuje k hodnoteniu vykonaných dôkazov. Najskôr hodnotí dôkazy jednotlivo a následne takto zhodnotený dôkazy porovnáva v ich vzájomnej súvislosti, pričom v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami nesmie existovať logický rozpor. V rámci hodnotenia dôkazov je súd povinný prihliadnuť na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania. Okrem toho pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a pod.

37. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil, k akým skutkovým záverom na základe vykonaných dôkazov dospel, ako postupoval pri hodnotení dôkazov, ku ktorým dôkazom prihliadol a ktoré dôkazy z konkrétnych dôvodov nepovažoval za vierohodné.

38. Nemožno prisvedčiť odvolateľom, že by súd prvej inštancie nezobral do úvahy výpovede žalovaných, výpoveď poručiteľky v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/44/2017 a tiež výpoveď svedkyne p. G.. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že z týchto vykonaných dôkazov označených žalovanými súd prvej inštancie vychádzal, hodnotil ich jednotlivo, ale aj vo vzájomnej súvislosti

s ostatnými vykonanými dôkazmi, vrátane výpovede p. G., ktorú vyhodnotil ako nevierohodnú, predovšetkým z toho dôvodu, že táto svedkyňa nedisponovala bezprostrednými informáciami o príčinách nezhôd medzi žalobkyňou a jej matkou (poručiiteľkou), keď sa vyjadřila k informáciám sprostredkovaným. Preto opodstatnene túto výpoveď vyhodnotil ako nevierohodný dôkaz.

39. V súdnej veci vykonaným dokazovaním aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo preukázané, čo nakoniec v konaní ani nebolo sporné, že poručiiteľka a žalobkyňa, ktoré boli matkou a dcérou a ktoré obývali susedné nehnuteľnosti so spoločným dvorom takto v susedstve spolunažívali v dobrých vzťahoch, navzájom si pomáhali a za toto obdobie viac ako 20 rokov medzi nimi žiadne vážne nezhody nevznikli. K narušeniu vzťahov medzi nimi došlo až v máji 2016, od kedy sa spolužitie na jednom dvore medzi nimi stalo konfliktným, išlo však o konflikty vzájomné. Predovšetkým išlo o slovné konflikty a hádky, pričom do týchto konfliktov sa zapájali aj súrodenci žalobkyne (žalovaný 1,2), priateľ poručiiteľky p. B. a manžel žalobkyne p. B.. Možno sa len stotožniť s názorom súdu prvej inštancie, že tieto nezhody boli vzájomné, avšak iniciátorom týchto nezhôd bola samotná poručiiteľka, ktorá v máji 2016 odpojila žalobkyňu od vody, čím ju podľa vlastných slov chcela potrestať za to, že nebola spokojná s výberom jej partnera. K narušeniu vzťahov medzi poručiiteľkou a žalobkyňou prispelo aj to, že poručiiteľka darovacou zmluvou zo dňa 28.5.2016 previedla na svojho syna E. F. (žalovaného v 1. rade) nehnuteľnosti, vlastnícky jej patriace. V tomto období sa do konfliktov zapojili aj žalovaní, druh poručiiteľky p. B. a t.č. priateľ žalovanej p. B.. Zapojenie sa širšej rodiny a rodinných príslušníkov do tohto konfliktu tento konflikt len prehĺbilo, čo sa prejavilo tak, že sa narušila bežná forma komunikácie medzi zúčastnenými, bežnými sa stali slovné hádky, nadávky, robenie si napriek a pod. V júni 2017 poručiiteľka iniciovala dva súdne spory vedené voči žalobkyňi a voči jej záujmom, ktorými sa domáhala vrátenia daru voči žalobkyňi, pričom išlo o nehnuteľnosti darované jej 3.1.2014 (nehnuteľnosti, na ktorých stál rodinný dom užívaný žalobkyňou) a tiež konanie o určenie vlastníckeho práva vo vzťahu k rodinnému domu, ktorý žalobkyňa užívala od r. 1994 v domnení, že jej vlastnícky patrí. Niet pochyb o tom, že iniciovanie týchto dvoch konaní poručiiteľkou voči žalobkyňi, aj keď na to mala plné právo domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou, viedlo k zhoršeniu vzťahov medzi nimi. Žalobkyňa bola toho názoru, ako uviedla aj v samotnej žalobe, že pokiaľ ju jej matka vydedila, urobila tak s úmyslom, aby prišla o rodinný dom a pozemky, na ktorých stojí, pokiaľ by nebola v súdnych konaniach voči nej úspešnou. Niet pochyb o tom, že takéto konanie poručiiteľky žalobkyňa mohla vnímať negatívne a takéto konanie poručiiteľky neprispelo k zlepšeniu vzájomných vzťahov.

40. Vo svetle všetkých týchto zistených okolností, týkajúcich sa prejednávanej veci správne ustálil súd prvej inštancie, že žalobkyňa ako potomok poručiiteľky nemala možnosť o ňu prejavíť opravdivý záujem, ktorý by ako potomok prejavíť mala, keďže poručiiteľka sama nemala záujem sa s ňou stýkať a udržiavať s ňou harmonické príbuzenské vzťahy. Ani podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa nemala reálnu možnosť o poručiiteľku prejavíť opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mala prejavíť, keďže poručiiteľka o takýto blízky príbuzenský vzťah nestála, je zrejmé, že sa jej nezáujem žalobkyne osobne citovo nedotýkal, že jej tento stav bol ľahostajný a nakoniec k nemu aj sama prispela tým, že bola iniciátorom mnohých konfliktov medzi nimi. V danom prípade preto správne ustálil súd prvej inštancie, že neprejavenie opravdivého záujmu žalobkyne ako potomka o poručiiteľku nebolo ňou zavinené.

41. Odvolací súd považuje za správny záver súdu prvej inštancie, že poručiiteľka v rozhodnom čase nebola odkázaná na pomoc žalobkyne, keďže túto jej poskytoval žalovaný v 1. rade, ktorý sa k takémuto záväzku „postarať sa o poručiiteľku“ zaviazal v darovacej zmluve uzavretej dňa 28.5.2016, teda v rozhodnom období. Nemožno preto uzavrieť, že by poručiiteľka bola na pomoc žalobkyne odkázaná. Tvrdenia žalovaných o tom, že žalobkyňa sa mala ústne zaviazat' o poručiiteľku sa v rozhodnom období postarať, je potrebné považovať za nepreukázané, keďže žalobkyňa tieto tvrdenia spochybnila a žalovaní v tomto smere neuniesli dôkazné bremeno. Pokiaľ ide o rukopisy, predložené žalovanými a ktoré by mali byť rukou písané poručiiteľkou, žalovaní tieto listinné dôkazy síce súdu predložili, avšak v konaní nebolo bezpečne preukázané, že by išlo o rukopisy písané poručiiteľkou a kedy ich vyhotovila. Samotná skutočnosť, či sa žalobkyňa dozvedela o chorobe poručiiteľky pred jej smrťou alebo až po jej smrti je z hľadiska súdom ustáleného skutkového stavu irelevantná.

42. Zo všetkých týchto dôvodov odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý určil, že dôvody vydedenia nie sú dané, že vydedenie žalobkyne a jej potomkov je neplatné a tiež na to nadväzujúce určenie, že závet poručiiteľky, ktorým vylúčila žalobkyňu z dedičstva po

nej, je u žalobkyne v rozsahu zodpovedajúcom zo zákona pripadajúceho dedičského podielu, neplatný, vrátane výroku o trovách konania ako vecne správny.

43. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešným žalovaným.

44. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).